

Atıf için / for cited: Tut, Ö., Bolat, Y. (2022). Türkiye’de 2019-2021 Yılları Arasında Mesleki İngilizce Öğretimi Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Journal of Vocational and Social Sciences of Turkey, Yıl:4, Sayı: 10, Aralık 2022, s.83-98.

TÜRKİYE’DE 2019-2021 YILLARI ARASINDA MESLEKİ İNGİLİZCE ÖĞRETİMİ ÜZERİNE YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

Özlem TUT*

Yavuz BOLAT**

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, 2019 ve 2021 yılları arasında Türkiye’de Mesleki İngilizce Öğretimi üzerine yapılan lisansüstü tez araştırmalarının güncel durumunu analiz etmektir. Yapılan araştırma çerçevesinde, YÖK Ulusal Tez Merkezi taranarak 23 akademik tez araştırmasına ulaşılmıştır. 23 akademik tez araştırmalarından 21’i yüksek lisans tezi ve 2’si doktora tezidir. Konu bağlamında, son üç yılda en fazla araştırmanın 2020 yılında yapıldığı bilgisine ulaşılmıştır. Bununla birlikte araştırmalarda yer alan bütün bölümler, dikkate alınmış ve incelenmiştir. Araştırmalardan 6’sının alan uzmanı, 11’inin öğrenen, 9’unun öğretim programı, 10’unun öğretim strateji-yöntem-teknik üzerine temellendirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaların temellendirildikleri boyutlar dikkate alındığında, araştırmaların veri kaynağının çok yönlü olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 23 akademik tez araştırması incelenirken araştırma boyutları arasından en çok kullanılan veri kaynağının öğrenen boyutu olduğu belirlenmiştir. Buna rağmen yapılan araştırmaların analizi çerçevesinde, öğretimi ölçme ve değerlendirme, hizmet içi eğitim ve öğretim sürecinde karşılaşılan sorunlar üzerine temellendirilen araştırmaların olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmanın sonunda, 23 lisansüstü tezlerden elde edilen veriler ışığında öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: İngilizce, Meslek, Mesleki İngilizce, Öğretim, Bilimsel Analiz.

JEL Sınıflandırma Kodları: I2, I20, I21, I29.

EXAMINATION OF POST GRADUATE THESES MADE IN PROFESSIONAL ENGLISH TEACHING IN TURKEY BETWEEN 2019 AND 2021

ABSTRACT

The aim of the study is to examine post graduate theses made in Professional English Teaching in Turkey between 2019 and 2021. In the frame of the research, it has been reached 23 academic theses researches by scanning the center of the Council of Higher Education (YÖK). 21 of them are master theses and 2 of them are doctoral theses among 23 academic theses researches. In the context of the theme, it has been reached the information that 2020 is the year in which the most theses are produced in the last three years. In addition, all of the sections which are involved in the researches have been taken account and analyzed. It has been determined that 6 of the researches are based on the domain expert, 11 of them are based on the learner, 9 of them are based on the curriculum, 10 of them are based on teaching strategy-method-technique. When the researches’ dimensions which are based on, have been taken into account, it has been concluded that the data of the researches are multidimensional. While 23 academic theses researches are analyzed, it has been signified that the learner is the most used data source among the dimensions of the researches. In spite of that, in the frame of the

* Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yüksek Lisans Öğrencisi, ozlem.tut.98@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-2560-7215

** Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim ABD, Doç.Dr., yavuzbolat06@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-2398-9208

researches' analysis, it has been concluded that there isn't any research depended on assessment and evaluation in teaching, in-service training, and the problems which are faced during the teaching process. In the end of this study, suggestions have been given in the light of the data achieved from 23 post graduate theses.

Keywords: English, Profession, Professional English, Teaching, Scientific Analysis.

JEL Classification Codes: I2, I20, I21, I29.

GİRİŞ

Toplumlar, etkileşim halinde kalarak ve iletişim kurarak birbirleriyle bağlantı kurarlar. Farklı sosyal bağlamlar ya da bölgeler arasında bağlantı kurma yöntemleri, toplumların ihtiyaçları doğrultusunda şekillenmektedir (Giddens, 1990). Sosyolojik, kültürel ve üretim bilimleri aracılığıyla gelişen dil ve dil öğeleri küreselleşen yaşam alanlarında önemli bir noktayı oluşturmaktadır. Bilimde ve teknolojide yaşanan gelişmelerden haberdar olmak toplumların ihtiyaç duyduğu bir durumdur. Günümüzde toplumlar, etkileşim halinde kalarak ve iletişim kurarak bilimsel ve teknolojik alanda yaşanan gelişmelerden haberdar olmaktadır. Toplumların etkileşim halinde kalmasının ve iletişim kurmasının yollarından biri, dildir. Hemen hemen her toplumun kendine ait bir dili olduğu kabul edilmektedir. Bu noktadan hareketle var olan toplumların çeşitliliği, dillerin de çeşitli olduğu çıkarımını yapmayı mümkün kılmaktadır. Bir toplum, bireylerin kendi içinde etkileşim halinde kalmasını ve iletişim kurmasını sağlayacak bir dile (yerel dil/anadil/kullanılan dil) sahiptir. Aynı şekilde dünya üzerinde var olan bütün toplumlar, birbirleriyle etkileşim halinde kalmaya ve iletişim kurmaya ihtiyaç duymaktadır. Farklı dillere sahip olan toplumlar, birbirleriyle etkileşimi ve iletişimi sağlama ihtiyacını karşılayabilmek için ortak paydada buluşabilecekleri ortak bir dile gereksinim duymaktadır. Her toplumun kullandığı dil farklı olsa bile özellikle günümüz toplumlarını ortak paydada buluşturan, toplumların ortak dil ihtiyacını karşılayan ve uluslararası dillerden biri olarak kabul edilen dil, İngilizcedir. Herhangi bir alanda yaşanan durum, olay ve gelişmelerin takibini yapmak için toplumlar, İngilizceyi ortak dil olarak tercih etmektedir. Özellikle de bilimsel ve teknolojik alanda yaşanan gelişmelerin bilincinde olmayı, bu alanlardaki gelişmeleri takip etmeyi ve toplumun bireylerine aktarabilmeyi İngilizce mümkün kılmaktadır (ESU, 2018).

Meslek ve mesleki eğitim üretim ve hizmetler kolunun yerelin dışında uluslararasılaşması mesleki ve teknik eğitim açısından yabancı dili özellikle de İngilizce mesleki yeterlikleri ön plana çıkarmaktadır (Bolat, 2017; Bolat, 216). Küresel ağda etkileşim ve iletişim için toplumları bir araya getiren İngilizce, anadili İngilizce olan ve olmayan toplumların eğitim sisteminde önemli bir role sahiptir. Bu durum ise anadili İngilizce olmayan toplumların kullandıkları dil dışında, yabancı bir dil eğitimi ve öğretimi ihtiyacını doğurmaktadır. Küresel çapta yaşanan gelişmeler düşünüldüğünde, herhangi bir toplumun eğitim sisteminde İngilizce öğretiminin göz ardı edilmesi söz konusu değildir (Belachew, 2020). Toplumların eğitiminde göz ardı edilmeyen İngilizce öğretimi, yabancı bir dil olarak bilinen genel İngilizce, özel amaçlara yönelik olarak bilinen mesleki İngilizce, ikinci bir dil olarak İngilizce şeklinde farklılaşmaktadır. Bununla birlikte dil öğretimi yaşam boyu öğrenmeyi gerektiren zorlu bir öğrenme yaşantısıdır (Sarıgöz, 2020). Mesleki İngilizce öğretimi veya öğrenimi mesleki yeterlilik, sosyal içerme ve ekonomik büyümeyi inkâr edilemez bir şekilde desteklediği için hayat boyu öğrenmede önemli ölçüde teşvik edilen kilit bir yeterliliktir (Zoglami, 2020).

Koşullar bağlamında İngilizce öğretimi toplumlar için kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmiştir ancak her toplumun İngilizce öğretimi konusundaki tutumu farklılık göstermektedir (Al-Kadi, 2018; Altalib, 2019; Sarifa, 2020; Belachew, 2020). Bu farklılıkların yanında dil öğretiminde daha iyi nasıl öğretim yapılacağıyla ilgili yıllardır süre gelen araştırmalar bulunmaktadır (Koroğlu, 2005). Toplumların kendi bireyelerine İngilizceye yönelik verdiği öğretimin kalitesi küresel çağı takip etme ve yakalama ihtiyacını doğrudan etkilemektedir (Özer, 2020). Bu açıdan bakıldığında her toplumun kendi eğitim sistemi içinde İngilizce üzerine verdiği eğitim ve öğretimin farkında olarak hareket etmesi gerekmektedir (Katıtaş ve Coşkun, 2020). İlgili alanın takibi için gerekli jargona hâkim olmak mesleki İngilizce öğretimi kapsamına girmektedir (Sarifa, 2018). İngilizce öğretiminin farklı amaçlar

doğrultusunda gerçekleştiği düşünüldüğünde, söz konusu durumu toplumumuz ve sahip olduğumuz eğitim sisteminde yer alan *Mesleki İngilizce Öğretimi* açısından değerlendirmek gerekmektedir. Mesleki İngilizce üzerine verilen öğretimin durumunun farkında olmanın yollarından biri de Mesleki İngilizce öğretimi üzerine yapılan lisansüstü tez araştırmalarını nitelik ve nicelik bakımından incelemektir. İngilizce öğretimi farklı amaçlarla gerçekleştiği için Mesleki İngilizce Öğretiminin kalitesini nitelik ve nicelik olarak ortaya koymak gerekmektedir. Bu yüzden son üç yılda Türkiye’de mesleki İngilizce öğretimi üzerine yapılan lisansüstü tez araştırmalarının incelenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

1. MESLEKİ İNGİLİZCE ÖĞRETİMİ

İngilizce, yabancı dil eğitimi çerçevesinde sahip olduğumuz eğitim sisteminde önemli bir yer tutmaktadır. İngilizce için verilen eğitim ve öğretim, eğitim seviyesinin farklılaşmasına ve ihtiyaca bağlı olarak değişmektedir (Avcı ve Engin-Demir, 2021). İlgili alan ve mesleklerde yaşanan bilimsel ve teknolojik gelişmelerin takibini sağlamak için uluslararası alanda kullanılan dile hâkim olmak gerekmektedir (Xuemi ve Wenzhang, 2019). Bu yüzden alana ve mesleğe yönelik cümle kalıplarına ve terminolojiye yani jargona hâkim olmak gerekmektedir (Altalib, 2019). İlgili meslekte kullanılması ve hâkim olunması gereken jargonu öğrenmek ve öğretmek, özel amaçlara yönelik İngilizce olarak da bilinen mesleki İngilizceyi tanımlamaktadır (Akman, 2007). Belirli bir alan ya da mesleğin uluslararası alandaki jargonuna hâkim olmaya yardımcı olan ve uzmanlık bilgisi gerektiren mesleki İngilizce öğretiminin (Paltridge ve Starfield, 2013) ülkemizdeki güncel durumunu ortaya koymak önemli bir araştırma konusu olmaktadır. Bu araştırma konusu ile Türkiye’de 2019-2021 yılları arasında mesleki İngilizce öğretimi üzerine lisansüstü yapılan tezlerin incelenmesi ile Mesleki İngilizce öğretimi üzerine yapılan tezlerin güncel durumu aktarılacaktır. Türkiye’de mesleki İngilizce öğretimi alanında 2019-2021 yılları arasında yapılan lisansüstü tezler incelenerek alana katkısı incelenmiştir. Literatürde, farklı konular çerçevesinde lisansüstü tezlerin incelenmesine yönelik pek çok araştırma bulunmaktadır ancak mesleki İngilizce öğretimi üzerine yazılan lisansüstü tezlerin incelenmesi üzerine bir araştırma yapılmamıştır. Söz konusu durum yapılan araştırmanın önemini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte yapılan araştırma mesleki İngilizce öğretimi ile ilgili yapılmış tezlerle ilgili alanda çalışacak araştırmacılara önemli bilgiler sunmaktadır.

2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ ve AMACI

Literatürde, farklı konular çerçevesinde lisansüstü tezlerin incelenmesine yönelik pek çok araştırma bulunmaktadır ancak “*mesleki İngilizce öğretimi*” üzerine yazılan lisansüstü tezlerin incelenmesi üzerine bir araştırma yapılmamıştır. Söz konusu durum yapılan araştırmanın önemini ortaya koymakla birlikte mesleki İngilizce öğretimi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin güncel durumunu ortaya koyması ve güncel duruma yönelik önerilerde bulunması bakımından alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte yapılan araştırma mesleki İngilizce öğretimi ile ilgili yapılmış tezlerle ilgili alanda çalışacak araştırmacılara önemli bilgiler sunmaktadır. Ayrıca ulaşılan verilerin analiz edilip yorumlanmasıyla diğer bilimsel çalışmalara katkı sağlaması hedeflenmiştir.

Bu araştırma ile Türkiye’deki mesleki İngilizce öğretimi üzerine yapılan lisansüstü tez araştırmalarını incelemek ve konu üzerinde yapılan lisansüstü tez araştırmalarının güncel durumunu ortaya koymak amaçladığından araştırmanın problem cümlesi “Türkiye’de 2019-2021 yılları arasında mesleki İngilizce öğretimi üzerine yapılan lisansüstü tez araştırmalarının güncel durumu nedir?” şeklinde belirlenmiştir. Bu amaç bağlamında araştırma için alt amaçlar belirlenmiştir. Bunları;

1. 2019-2021 yılları arasında Türkiye’de mesleki İngilizce öğretimi üzerine yapılan lisansüstü tez araştırmaları,
2. Mesleki İngilizce öğretimi üzerine yüksek lisans ve doktora düzeyinde yapılan lisansüstü tez araştırmaları,

3. Türkiye’de mesleki İngilizce öğretiminde kullanılan öğretim strateji, yöntem ve tekniklerin incelenmesi üzerine yapılan lisansüstü tez araştırmaları,
4. Türkiye’de İngilizce öğretim programları üzerine yapılan lisansüstü tez araştırmaları,
5. Mesleki İngilizce öğretiminde, alan uzmanı temelli yapılan lisansüstü tez araştırmaları,
6. Mesleki İngilizce öğretiminde, öğrenen temelli yapılan lisansüstü tez araştırmaları,
7. Mesleki İngilizce öğretiminde, öğretimi ölçme ve değerlendirme, hizmet içi eğitim ve öğretim sürecinde karşılaşılan sorunlar üzerine yapılan lisansüstü tez araştırmaları şeklinde sıralayabiliriz.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma sistematik bir incelemeye dayanmaktadır. Bundan dolayı bilimsel bir araştırma yöntemi seçilmiştir. Birçok alanda yapılan araştırmalarda birincil kaynak veri toplamak için sistematik incelemenin kullanıldığını belirtmek mümkündür. Bu yöntem sayesinde daha önce yapılan araştırmalar eleştirel okuma ve analiz ile araştırmacıya genel bir bakış açısı kazandırma fırsatı sunar (Clarke, 2011). Sistematik incelemeyle analiz edilen araştırmaların ölçütleri ve uygunlukları önceden açık bir şekilde belirlenmelidir. Şeffaf ve tekrarlanabilir olması beklenen sistematik incelemeyle analiz edilen çalışmalar belirlenen ölçütler çerçevesinde detaylı ve dikkatli bir şekilde araştırılmalıdır (Bhattacharjee, 2012). Araştırma kapsamına dahil edilen çalışmaların değerlendirilmesi ve güvenilirlik kazanması için bulguların sistemli bir şekilde aktarılması gerekmektedir (Mohajan, 2018; Yıldırım ve Şimşek, 2020). Bu nedenle araştırmada sistematik inceleme süreci gerçekleştirilmiştir ve araştırmanın süreci için aşağıdaki işlem basamakları izlenmiştir:

1. Adım: Tanımlama-İlgili Literatürün Taranması

Bu araştırmada “2019-2021 yılları arasında Mesleki İngilizce Öğretimi” üzerine yapılan lisansüstü tez araştırmalarına YÖK Ulusal Tez Merkezi’nden ulaşılmıştır.

2. Adım: Başlık ve Özet Tarama

Araştırmada ilk olarak “*Mesleki İngilizce Öğretimi*” ve “*Teaching of Professional English*” anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapıp 62 farklı çalışmaya ulaşılmıştır.

3. Adım: Ulaşılan Çalışma Sayısı

Çalışmada ulaşılmak istenen hedef 2019-2021 yılları arasında konu üzerinde yapılan lisans üstü tez araştırmalarını incelemek olduğundan bu araştırmalardan sadece 23 araştırma dahil edilmiştir ancak diğer 39 lisansüstü tez araştırmaları bu çalışmaya dahil edilmemiştir.

4. Adım: İnceleme ve Analiz

23 çalışma; bilimsel araştırmaların yapılış yılı ve türü, araştırmaların temellendirilme boyutları, konu ve içeriği, amacı; evren, örneklem, çalışma grubu ve örneklem türü, veri kaynakları, veri toplama araçları ve veri analiz yöntemleri boyutlarında detaylı olarak incelenmiştir.

3.2. Araştırma Evreni

İncelenen çalışmanın evrenini, 2019-2021 yılları arasında Mesleki İngilizce Öğretimi kapsamında yapılan, YÖK Ulusal Tez Merkezinde “*mesleki İngilizce öğretimi*” ve “*teaching of professional English*” anahtar kelimeleriyle taratılarak ulaşılan 21 yüksek lisans tezi ve 2 doktora tezi oluşturmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın veri kaynağını “mesleki İngilizce öğretimi” üzerine ilgili yıllar arasında yapılan lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Veri toplamak için yöntem olarak doküman incelemesi tercih edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2020). Böylece araştırma kapsamına giren lisansüstü tezlerle

erişilmiştir. Ulaşılan veriler, araştırmanın amacına ve alt amaçlarına uygun olacak şekilde doküman incelemesiyle detaylı olarak analiz edilmiştir.

4. BULGULAR

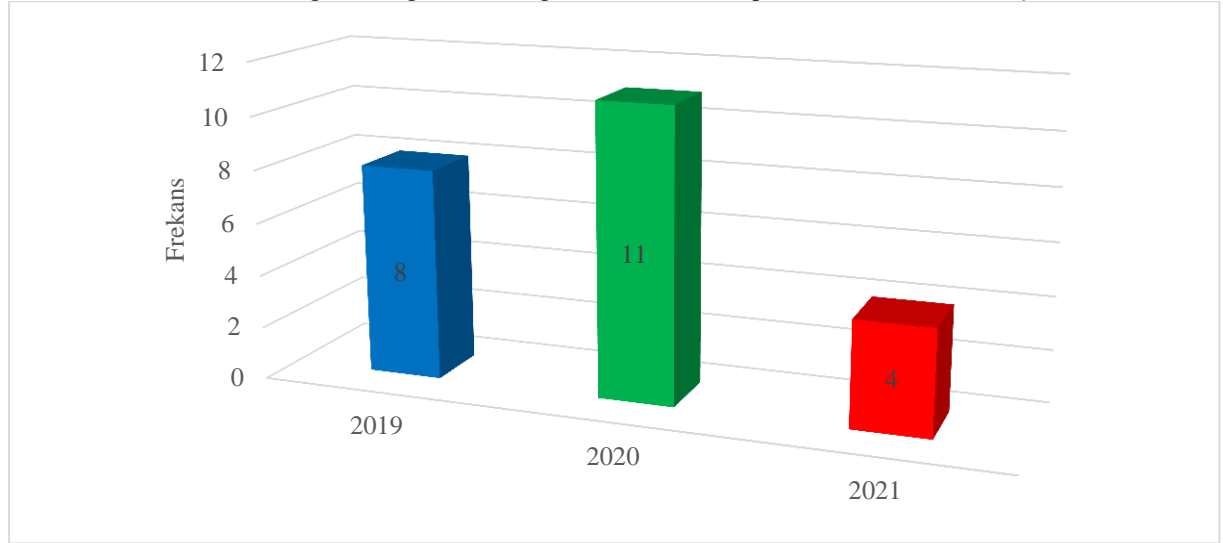
Bu bölüm verilerin sistematik bir şekilde aktarılması gerektiği için oluşturulan tablolarda verilen kodlamaların tamamı lisansüstü tezlerle ilgili bilgileri içermektedir. Tez çalışması olarak yürütülen lisansüstü tezler, bulgular bölümünde yer alan tablolarda kodlamalar aracılığıyla aktarılmaktadır. Elde edilen 23 lisansüstü tez araştırmaları, A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9, A10, A11, A12, A13, A14, A15, A16, A17, A18, A19, A20, A21, A22 ve A23 olarak kodlanarak ifade edilmiştir. Tez araştırmalarına ait kodlar, sırasıyla araştırmayı ve araştırmaya verilen sırayı temsil etmektedir. Böylece araştırmanın amaçları dikkate alınarak aktarılan tez çalışmalarına ait bulgularla ilgili bilgileri incelemek mümkün olmaktadır. Bununla birlikte yapılan lisansüstü tez araştırmalarının içeriği ile ilgili bilgilere de yer verilmektedir.

4.1. Doküman İncelemesi ile Elde Edilen Bulgular

Doküman incelemesi ile elde edilen veriler araştırmanın alt amaçları dikkate alınarak aktarılmaktadır.

4.1.1. Mesleki İngilizce Öğretimi Üzerine Yapılış Yıllarına Göre Yapılan Lisansüstü Tezler

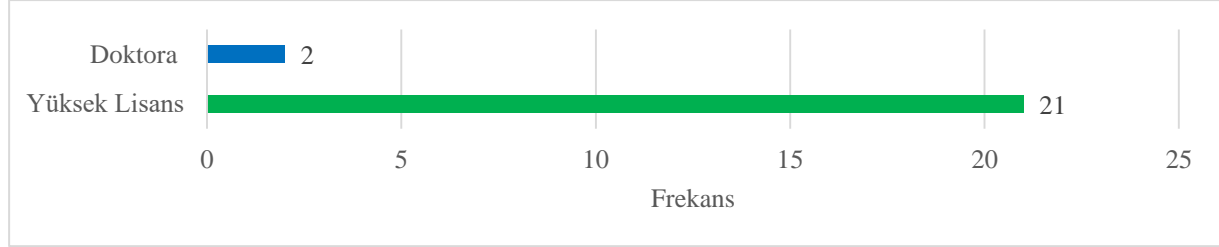
Şekil 1. Mesleki İngilizce Öğretimi ile İlgili Yıllara Göre Yapılan Lisansüstü Tez Araştırmaları

Şekil 1.'de yapılan çalışma doğrultusunda doküman incelemesi sonucunda elde edilen ve son üç yılda yapılan tez araştırmalarına yer verilmektedir. 2019-2021 yılları arasında yapılan araştırmaların frekansı 23 olarak hesaplanmıştır. Yapılan lisansüstü tez araştırmaları incelendiğinde 2019 yılında yapılan araştırmaların frekansı 8 olarak bulunmuştur. A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8 olarak kodlanan araştırmalar 2019'da gerçekleştirilmiştir. 2020'de yapılan araştırmaların frekansı 11 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırmalar, A9, A10, A11, A12, A13, A14, A15, A16, A17, A18 ve A19 olarak kodlanan tez araştırmalarıdır. 2021 yılında ise yapılan tez araştırmalarının frekansı 4 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırmalar A20, A21, A22 ve A23 olarak kodlanmıştır. Verilerden de yola çıkarak Mesleki İngilizce Öğretimi üzerine en fazla lisansüstü araştırmaların yapıldığı yılın 2020 olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

4.1.2. Lisansüstü Tez Araştırmalarının Türü

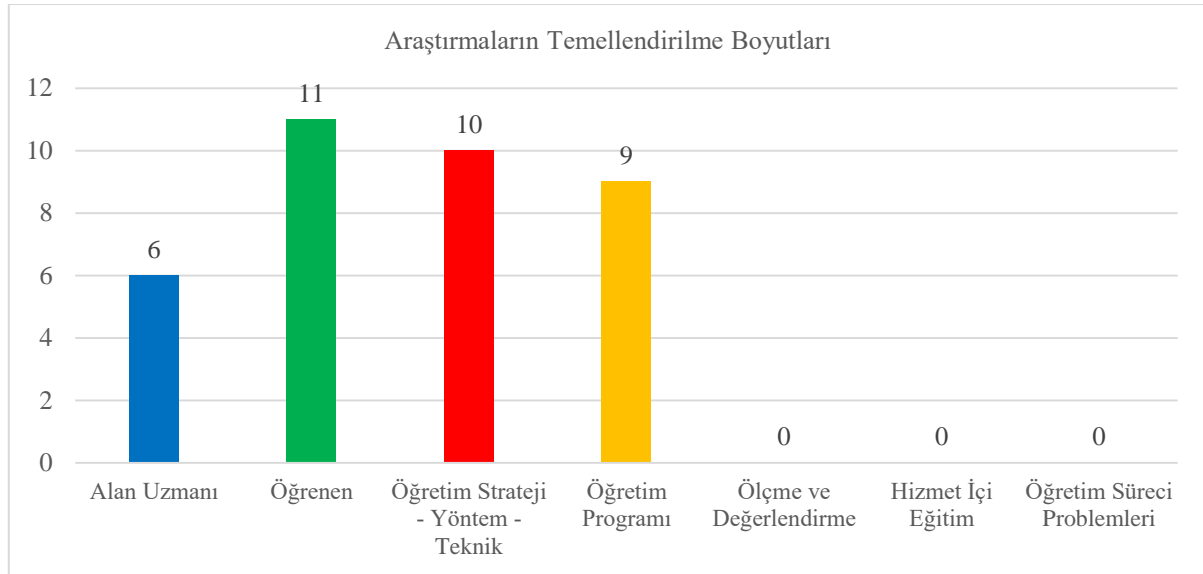
Şekil 2. Lisansüstü Tez Araştırmalarının Türü

Yapılan çalışma doğrultusunda doküman incelemesi sonucunda elde edilen tez araştırmalarının yüksek lisans tezi ve doktora tezi olmasıyla ilgili bilgiler Şekil 2’de yer almaktadır. Yapılan tezler incelendiğinde yüksek lisans tezlerinin frekans hesaplaması 21 bulunmuştur. A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9, A10, A11, A12, A13, A15, A16, A18, A19, A20, A21, A22, A23 olarak kodlanan tez araştırmaları, yüksek lisans tez araştırmalarını oluşturmaktadır. Yapılan tezler incelendiğinde doktora tezlerinin frekans hesaplaması 2 olarak bulunmuştur. A14 ve A17 olarak kodlanan tez araştırmaları doktora tezi olarak yapılan araştırmalardır. Şekil 2’den de anlaşılacağı gibi lisansüstü tez araştırmalarından yüksek lisans türünde daha fazla araştırmanın yapıldığı bilgisine ulaşılmıştır.

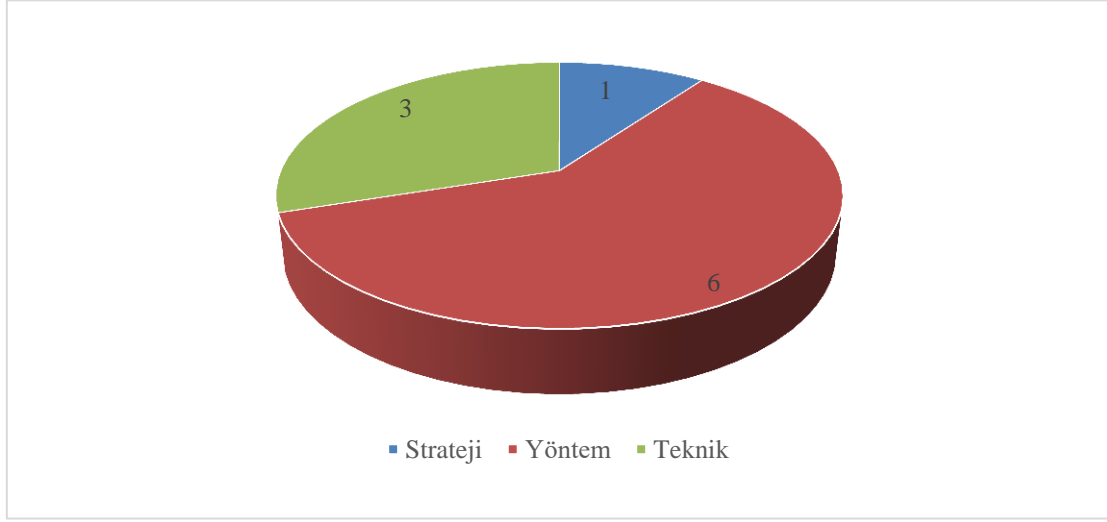
4.1.3. Lisansüstü Araştırmaların Temellendirilme Boyutları

Şekil 3. Lisansüstü Tez Araştırmalarının Temellendirilme Boyutları

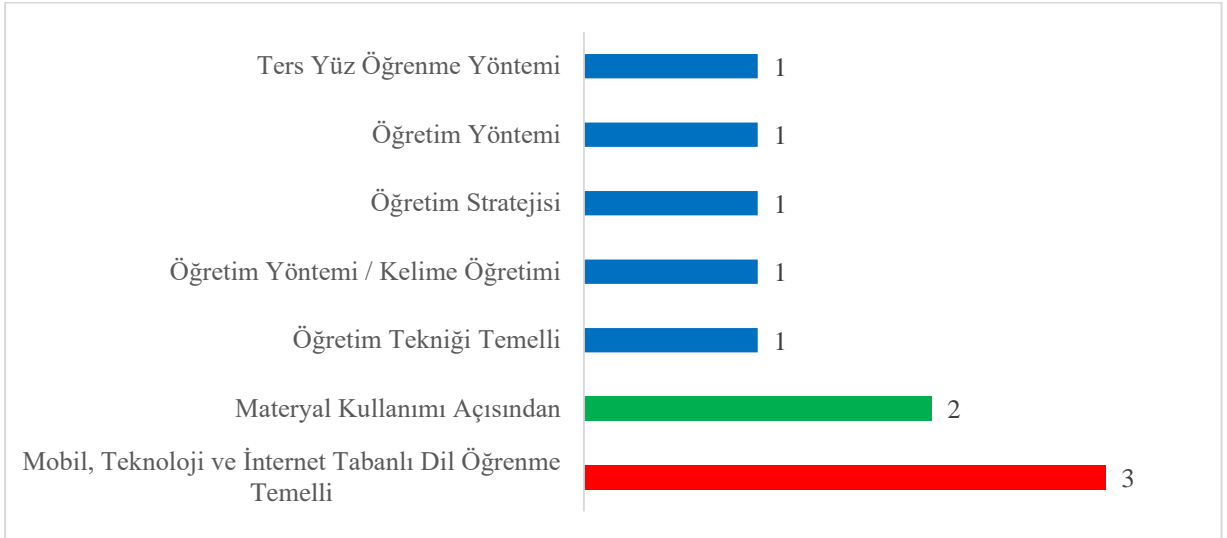
Şekil 3’de lisansüstü tez araştırmalarının temellendirildikleri boyutlara yer verilmektedir. A3, A17, A18, A19, A20, A22 olarak kodlanan tez araştırmaları, alan uzmanı üzerine temellendirilmiştir. Alan uzmanı üzerine temellendirilen tez araştırmalarının frekans hesaplaması 6 olarak bulunmuştur. Bununla birlikte, öğrenen temelli tez araştırmaları da bulunmaktadır. Öğrenen üzerine temellenen tez araştırmalarının frekans hesaplaması 11 olarak bulunmuştur. Frekansı 11 olarak bulunan tez araştırmaları, A3, A6, A9, A11, A15, A16, A17, A18, A20, A21, A23 olarak kodlanan lisansüstü tez araştırmalarından oluşmaktadır.

Şekil 4. Öğretim Strateji, Yöntem ve Teknik

Şekil 4’de yer alan grafik Şekil 3’de yer alan öğretim strateji-yöntem-teknik sütununun grafiğe dökülmüş halidir. Öğretim strateji, yöntem ve teknik üzerine temellendirilen tez çalışmalarının frekans hesaplaması 10 olarak bulunmuştur. Öğretim strateji, yöntem ve tekniği üzerine temellendirilen ve frekansı 10 olarak hesaplanan tez araştırmaları, A1, A5, A7, A10, A13, A15, A19, A16, A17, A18’dir. Şekil 4 incelendiğinde lisansüstü tez araştırmalarının en çok yöntem çerçevesinde yürütüldüğü bilgisine ulaşılmıştır.

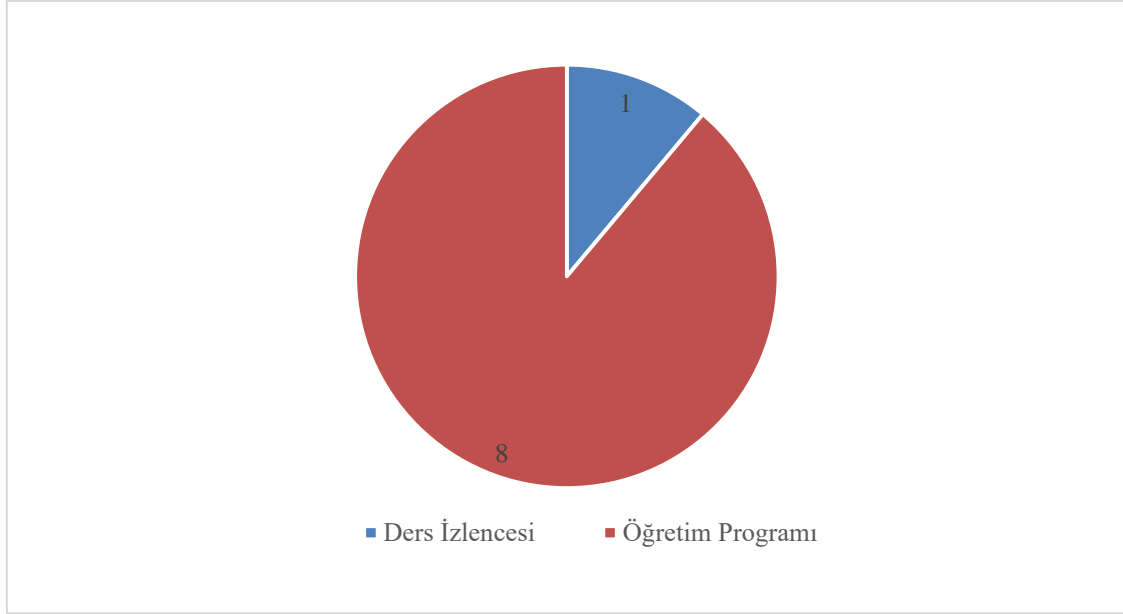
Şekil 5. Öğretim Stratejisi, Yöntemi ve Tekniği

Öğretim stratejisi, yöntemi ve tekniği konusu eğitimde ayrı ayrı incelenen çalışma alanlarıdır. Şekil 5’de öğretim strateji, yöntem ve teknik konusu çerçevesinde bulunan strateji, yöntem ve tekniğin lisansüstü tez incelemeleri dahilinde ne çalışıldığı ve ne kadar çalışıldığı bilgisine ulaşmak mümkündür. A17 ters yüz öğrenme yöntemi açısından incelenirken, A16 çalışması öğretim yöntemi açısından olarak analiz edilmiştir. A18 araştırması öğretim stratejisi üzerine temellendirilerek yapılmış lisansüstü bir araştırmadır. Bununla birlikte A10 araştırması öğretim yöntemi olarak kelime öğretimi üzerine incelenirken A7 öğretim tekniği temelli çalışılmış bir araştırmadır. A1 ve A5 araştırmaları materyal kullanımı açısından incelenmiş araştırmalardır. A13, A15, A19 çalışmaları mobil, teknoloji ve internet tabanlı dil öğrenme yöntemi çerçevesinde incelenmiştir. Şekil 5 incelendiğinde öğretim strateji, yöntem ve teknik çerçevesinde bulunan ters yüz öğrenme yöntemi üzerine çalışılmış lisansüstü

tezlerin frekans sayısı 1'dir. Öğretim yöntemi üzerine çalışılmış lisansüstü tezlerin frekans sayısı ve öğretim stratejisi üzerine çalışılmış lisansüstü tezlerin frekans sayısı 1'dir. Aynı şekilde öğretim yöntemi olarak kelime öğretimi üzerine çalışılmış lisansüstü tezlerin frekans sayısı ile öğretim tekniği temelli üzerine çalışılmış lisansüstü tezlerin frekans sayısı 1 olarak hesaplanmıştır. Son olarak materyal kullanımı açısından incelenen lisansüstü tezlerin sayısı 2 olarak hesaplanırken mobil, teknoloji ve internet tabanlı dil öğrenme yöntemi üzerine çalışılmış lisansüstü tezlerin frekans sayısı 3 olarak hesaplanmıştır. Şekil 5 incelendiğinde son üç yılda, öğretim strateji, yöntem ve teknik çerçevesinde çalışılan lisansüstü tez çalışmaları en fazla mobil, teknoloji ve internet tabanlı dil öğrenme temelli üzerine araştırma yapıldığı bilgisine ulaşılmıştır.

Şekil 6. Öğretim Programı/Ders İzlenesi

Mesleki İngilizce öğretimi çerçevesinde Öğretim Programı üzerine çalışılan lisansüstü tez araştırmalarının frekansı 9 olarak hesaplanmıştır. A2, A4, A8, A9, A11, A12, A14, A17, A20 olarak kodlanan araştırmalar, öğretim programları üzerine temellendirilmiştir. A2 olarak kodlanan araştırma ders izlenesi çerçevesinde incelenirken A4, A8, A9, A11, A12, A14, A17 ve A20 araştırmaları öğretim programları çerçevesinde incelenmiştir. Bu noktada, öğretim programları üzerine temellendirilen araştırmaların frekans hesaplaması 8 olarak hesaplanırken ders izlenesi üzerine temellendirilen araştırmaların frekans hesaplaması 1 olarak bulunmuştur.

Son olarak Şekil 3'e geri dönüp bir daha incelendiğinde son üç yılda ölçme ve değerlendirme, hizmet içi eğitim ve öğretim sürecinde karşılaşılan problemler çerçevesinde lisansüstü tez araştırmalarının frekansı 0 olarak hesaplanmıştır. Yapılan lisansüstü tez araştırmalarının genellikle alan uzmanı, öğrenen, öğretim-yöntem-teknik ve öğretim programları çerçevesinde yürütüldüğü ancak son üç yılda ölçme ve değerlendirme, hizmet içi eğitim ve öğretim sürecinde karşılaşılan problemler çerçevesinde lisansüstü tez araştırmalarının yürütülmediği bilgisine ulaşılmıştır.

4.2. Doküman İncelemesi ile Elde Edilen Bulgulara Yönelik Bilgiler

Özer (2019)'in yürüttüğü lisansüstü tez, A1 olarak kodlanmıştır. Özer (2019), bütüncü tabanlı ders materyallerini dilbilgisi dersi alan öğrencilerin küme ve eşdizimlilik yetileri üzerinde olan etkisini mevcut müfredatla ilişkilendirmek amacıyla bu çalışmayı yürütmüştür. Mevcut müfredatla veri güdümlü öğrenme tekniklerini ilişkilendirmesiyle sınıf içinde kullanılmak için birbirinden farklı ve özgün kaynaklardan derlenen akademik amaçlı İngilizce ile Özel Amaçlı İngilizce metinleriyle metinleri oluşturan dilbilgisi yapılarını öğrencilerin daha kolay anlamalarını sağlamayı amaçlamıştır. Araştırma neticesinde, öğrencilerin test performanslarında anlamlı bir artış gözlenmiştir.

Turan (2019)'ın yürüttüğü lisansüstü tez A2 olarak kodlanmıştır. Turan (2019), meslek yüksekokulu dış ticaret programının Özel Amaçlı İngilizce izlencesinin eksiklerini belirlemek için bu çalışmayı yürütmüştür. Araştırmanın sonuçları, özel amaçlı İngilizce ders izlencesinin yabancı dil öğretiminde yer alan dört temel dil becerisini içeren etkinlikleri barındırmadığını ortaya koymuştur.

Demirdöken (2019)'ın yürüttüğü lisansüstü tez A3 olarak kodlanmıştır. Demirdöken (2019), Havacılık İngilizcesi dersini alan öğrencilerin dil ihtiyaçlarını değerlendirmek için bu çalışmayı yürütmüştür. Bu çalışmayla, bu alanda görev yapan uzmanlara onların öğrencilerinin daha etkili öğrenmelerine yardımcı olacak ders planlarını etkili biçimde hazırlayabilmeleri için onlara bu konuda rehberlik edebilme amacı gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda havacılık sektöründe önemli bir iletişim kanalı olan radyo-telefon iletişiminin neden olduğu bazı olumsuz durumlardan kaynaklanan dinleme becerisi yetersizliklerinin öğrenciler açısından önemli bir endişe kaynağı olduğu ortaya çıkmıştır. Konuşma becerisi için etkinliklere ayrılan sürenin maksimumunda tutulması gerektiği bilgisine ulaşılmıştır. Bu araştırma ile öğrencilerin Havacılık İngilizcesi öğrenmeleri, sadece belli dil standartlarını karşılama zorunluluğunun ötesinde olup bununla birlikte doğru mesleki gelişim ve havacılık sektöründeki güvenlik sorunlarının aza indirilmesini sağlamasında önemli olduğu vurgulanmıştır.

Taş (2019)'ın yapmış olduğu lisansüstü tez A4 olarak kodlanmıştır. Taş (2019), lisans düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin turizm rehberliği programları içerisinde önemli bir ders olarak karşımıza çıkan Mesleki İngilizce dersinin çok yönlü ele alınarak değerlendirmesine yönelik olarak bu çalışmayı yürütmüştür. Taş (2019) bu çalışmayla, üniversitelerin mesleki İngilizce öğretimi için belirlenmiş genel bir standart olmadığı ortaya koyulmuştur.

Tandoğan (2019)'ın yapmış olduğu lisansüstü tez A5, olarak kodlanmıştır. Tandoğan (2019), bu çalışmayla ARCS model tasarımı göre geliştirilmiş ve artırılmış gerçeklik ile zenginleştirilmiş öğretim materyallerinin, mühendislik alanındaki Özel Amaçlı İngilizce kelimeleri öğrenirken öğrencilerin kelime başarısına ve motivasyonuna olan etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma sonuçlarına göre, öğrencilerin algılarının oldukça olumlu olduğu gözlenmiştir. Geliştirilen öğretim materyali yardımıyla yapılan öğretimin, Özel Amaçlı İngilizce kelimelerinin öğrenilmesi, öğrenme motivasyonu ile öğretime katılan öğrencilerin olumlu algı oluşturmaları için etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Özbaşıoğlu (2019)'nın yapmış olduğu lisansüstü tez A6 olarak kodlanmıştır. Özbaşıoğlu (2019), hemşirelik bölümü öğrencilerinin yabancı dil öğrenme kaygılarını belirlemek için bu çalışmayı yürütmüştür. Yapılan araştırma sonuçlarında katılımcıların orta derecede kaygılı olduğu görülmüştür. Katılımcılar yabancı dil kaygısına neden olan bazı etkilerin olduğunu dile getirmişlerdir. Bununla birlikte katılımcıların bu olumsuz duyguyu aşabilmek için kendileri açısından önemli bulunan bazı yolları kullandıkları tespit edilmiştir.

Abasioğlu Ünalır (2019)'ın yapmış olduğu lisansüstü tez A7 olarak kodlanmıştır. Abasioğlu Ünalır, (2019) zihin haritalama tekniğinin mesleki yabancı dil öğrenen meslek lisesi öğrencilerinin motivasyonları ve akademik başarıları üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla bu çalışmayı yürütmüştür. Araştırma sonuçları bu yöntemin öğrencilerin öğrenme motivasyonunu artırırken öğrencilerin akademik başarıları üzerinde önemli bir yapıcı etkisinin olduğunu ortaya koymuştur.

Sandal (2019)'ın yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A8 olarak kodlanmıştır. Sandal (2019), mühendislik fakültesindeki özel amaca yönelik İngilizce programını değerlendirmek amacıyla bu çalışmayı yürütmüştür. Araştırma sonuçları, Özel Amaçlı İngilizce programının mesleki terminolojiyi geliştirmek ve konuşma, dinleme, yazma ve okuma becerileriyle bu terminolojiyle birleştirip kullandırmanın temel amacı olduğuna dikkat çekmektedir. Mühendislik fakültesi öğrencilerin üzerinde yapılan bu araştırma sonuçlarına göre katılımcıların İngilizce gramerde yeterli olmalarına rağmen kullanacakları mesleki terminolojide gelişime ihtiyaç duyduklarını ortaya koymuştur.

Türkmen (2020)'in yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A9 olarak kodlanmıştır. Türkmen (2020), havacılık sektörü ve hizmetleriyle bütünleştirilmiş yabancı dil öğretiminin, özel amaçlı İngilizce eğitimi alan öğrencilerin konuşma öz-yeterliliği üzerindeki etkisini araştırmak için bu araştırmayı yürütmüştür. Bu araştırma, dil öğretiminin öğrencilerin konuşma öz-yeterliliğine önemli bir katkıda bulunmadığını işaret ederken, nitel bulgular verilen havacılık öğretiminin olumlu etkilerini vurgulamaktadır. Araştırma neticesine göre, özel amaçlı İngilizce programlarının belli bir İngilizce seviyesinde olan öğrencilere uygulanması gerekliliği vurgulanmıştır.

Yıldız (2020)'in yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A10 olarak kodlanmıştır. Yıldız (2020), kelime kökleri eğitiminin bilinmeyen özel amaçlı İngilizce kelimelerinin anlamını doğru tahmin etmedeki ve öğrenilen kelimelerin kalıcılığındaki etkisini göstermek amacıyla bu araştırmayı yürütmüştür. Yapılan araştırma sonucuna göre ilgili bu metodun özel amaçlı İngilizce kelimelerini öğretmede oldukça etkili bir yöntem olduğunu ortaya koymuştur.

Şahin Hocoğlu (2020)'nin yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A11 olarak kodlanmıştır. Şahin Hocoğlu (2020), İİBF siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler bölümünde özel amaçlı İngilizce dersini alan öğrencilerin İngilizce dil öğrenme ihtiyaçları ile ilgili derste yaşadıkları öğrenme sorunlarını belirlemek için bu araştırmayı düzenlemiştir. Katılımcıların kendi öğrenme ihtiyaçlarının farkında olduklarını ve özel amaçlı İngilizce dersinden öğrenmeye ilişkin açık beklentilerinin olduğunu göstermiştir. Katılımcılar, özel amaçlı İngilizce dersinin kelime bilgisi ve telaffuz ile birlikte temel dil becerilerinin gelişimine katkıda bulunduğu inancında olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin mesleki İngilizce temelli olarak mesleki dil yeterliklerini geliştirmede bazı problemler yaşadığı bununla birlikte öğretim sürecinde öğretim materyali olarak kullanılan araçlardan hoşnut olmadıkları da ortaya çıkmıştır.

Saray (2020)'in yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A12 olarak kodlanmıştır. Saray (2020), gemi personeli yetiştirilen okullardaki denizcilik İngilizcesi eğitimi incelemek amacıyla bu araştırmayı yürütmüştür. Bu okullarda verilen İngilizce ve mesleki İngilizce derslerinin yeterliliği bu okuldan mezun bireylerle belirlenmiştir. Böylece eğitimdeki kaliteyi artırmak için yapılması gerekenler belirlenmeye çalışılmıştır.

Harbelioğlu (2020)'nin yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A13 olarak kodlanmıştır. Harbelioğlu (2020), bu araştırma ile Özel Amaçlı İngilizce dersi alan öğrencilerin yabancı dil öğrenimlerinde mobil destekli dil öğrenimine yönelik bakış açılarını ortaya koymaya çalışmıştır. Araştırma sonucu, ortak medya kullanım alışkanlıklarının, medya tercih türlerinin ve cep telefonunun kullanma sıklıklarının bireyin yabancı dil gelişimine katkısı açısından katılımcılardan tarafından olumlu tutumların varlığını ortaya koymuştur.

Banlı (2020)'nin yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A14 olarak kodlanmıştır. Banlı (2020), bu araştırmayla, Otomotiv Mühendisliği İngilizcesi dersinin içeriğinin iyileştirilmesini sağlayacak ihtiyaç temelli ve derlem odaklı bir ders programı geliştirmeyi hedeflemiştir. Özel amaçlı İngilizce uygulayıcılarına, materyal geliştiricilerine ve öğretim programı tasarımcılarına yarar sağlaması da amaçlanmıştır. Otomotiv mühendisliği bölümünden öğrenciler, özel amaçlı İngilizce öğretmenleri, branş öğretmenleri, mühendislerin İngilizce gereksinimleri ve beklentileri araştırılmıştır. Araştırma sonucuna göre, Özel Amaçlı İngilizce dersinin geleneksel öğretime sahip sınıf uygulamalarından farklılaşarak daha çok üretici yeterliklere odaklanacağı hedefe yönelik yeni bir öğretim modeline ya da sürecine ihtiyaç duyulduğunu ortaya konmuştur.

Arslan (2020)'nin yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A15 olarak kodlanmıştır. Arslan (2020), Quizlett online uygulamasının Özel Amaçlı İngilizce öğrenen yükseköğretim öğrencilerinin kelime dağarcığı gelişimleri üzerindeki etkilerini araştırmak amacıyla bu araştırmayı yürütmüştür. Quizlett uygulaması ile geleneksel öğretim ile çağdaş öğretim anlayışı arasındaki farkların ortaya çıkarılmasına olanak sağlanmıştır. Araştırma sonuçları, Quizlett uygulamasının kelime öğreniminde önemli bir etkisi olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte öğrencilerin ders çalışma performanslarına katkıda bulunduğu gözlenmiştir.

Akın (2020)'ın yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A16 olarak kodlanmıştır. Akın (2020), Özel Amaçlı İngilizce sınıflarında Görev Temelli Dil Öğretimi Yönteminin kullanılmasına karşı öğrenci tutumunu incelemek ve söz konusu yöntemi kullanmanın, öğrencilerin İngiliz Dili Öz-Yeterlilik inancına yansımaları araştırmak için bu çalışmayı yürütmüştür. Havacılık Yönetimi İngilizcesi alan öğrencilere Görev Temelli Dil Öğretimi kullanımına yönelik olumlu tutum sergiledikleri bilgisine ulaşılmıştır. Öğrencilerin dil becerilerinde, İngiliz Dili Öz-yeterlilik inanç düzeylerinde artış olduğu tespit edilirken bu artışın önemli bir farklılaşma yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlter (2020)'in yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A17 olarak kodlanmıştır. İlter (2020), tersyüz öğrenme ortamında akademik eczacılık İngilizcesi öğretimine yönelik bir izlenim tasarlamak için eczacılık fakültesindeki öğrencilerin, öğretim üyelerinin ve İngilizce öğretim görevlilerinin iş birliğiyle bu araştırmayı gerçekleştirmiştir. Araştırmanın bulguları, ters yüz öğrenme stratejisinin dil öğrenmede öğrencilere çok yönlü beceri gelişimi sağlamada katkıları olduğu sonucuna varılmıştır.

Koçdeveci (2020)'nin yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A18 olarak kodlanmıştır. Koçdeveci (2020), Sağlık İngilizcesi öğrencilerinin öğrenen özerkliği düzeylerini ile öğrenenin dil öğrenme stratejileri kullanmalarını belirlemek ve öğrenen özerkliği ile öğrenenin dil öğrenme stratejileri kullanma arasındaki ilişkiyi dil yeterlilikleri bağlamında incelemek için bu araştırmayı yürütmüştür. Aynı zamanda, söz konusu öğrencilerin ve onların öğretmenlerinin Özel Amaçlı İngilizce dersine dair algılarını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırma sonuçları, öğrencilerin orta düzeyde özerk olduğunu göstermiş ve en çok tercih edilen öğrenme stratejisi türlerinin sosyal ve üst bilişsel olduğu ortaya konmuştur. Öğrenen özerkliği ile öğrenme stratejilerinin kullanımı arasındaki ilişki değişkenlik gösterirken, yeterlilik düzeyi açısından anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir. Ayrıca Sağlık İngilizcesi öğrenenleri ve öğretmenleri Mesleki İngilizce eğitimine yönelik genel anlamda olumlu bir yaklaşıma sahip görünse de materyaller ve yeterlilik düzeyi gibi bazı düşünceler dikkate alınmalıdır. Yapılan araştırma, özellikle yükseköğretim düzeyindeki İngilizce sınıflarındaki öğrenciler için daha etkili ve verimli ESP (Özel Amaçlı İngilizce) dersleri tasarlamak ve uygulamak için pedagojik sonuçlar ve öneriler sunmaktadır.

Aslandemir (2020)'in yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A19 olarak kodlanmıştır. Aslandemir (2020), Web 2.0 araçlarının ve teknolojinin Özel Amaçlı İngilizce (ESP) kelime öğretiminde kullanımı ve bu araçların Z kuşağı üzerindeki etkinliğini araştırmak için yürütmüştür. Bu çalışma, Web 2.0 araçlarını kullanan ve kullanmayan gruplar arasında önemli farklılıklar ortaya çıkarmıştır. Web 2.0 araçları kullanılan gruba mensup öğrenciler ESP dersine yönelik olumlu düşüncelerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerden geleneksel yöntemleri tercih etmeyenler, öğretmenlerinden teknolojinin sadece İngilizce derslerine değil, diğer derslere de uyarlanması yönündeki isteklerini dile getirmişlerdir.

Duran Güler (2021)'in yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A20 olarak kodlanmıştır. Duran Güler'in (2021) araştırmasının amacı, turizm öğrencileri ve İngilizce öğretmenlerinin mevcut ESP (Özel Amaçlı İngilizce) dersleri ile ilgili görüşleri ile birlikte öğrencilerin yabancı dil ve mesleki ihtiyaçları ile derslerdeki yabancı dil performanslarına yönelik görüşlerini belirlemektir. Öğrencinin temel yabancı dil becerilerini meslek hayatında kullanacağı için onların İngilizce konuşma ve dinleme yeterliklerini geliştirmeleri gerektiğinin önemli sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte öğretmenlerin Özel Amaçlı İngilizce açısından özel öğretmen eğitimlerine ihtiyaç duydukları ortaya çıkmıştır.

Savaş Oğuz (2021)'un yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A21 olarak kodlanmıştır. Savaş Oğuz (2021), Özel Amaçlı İngilizce öğrenenlerin okuma, motivasyon ve tutumlarını araştırmayı amaçlamıştır. Yaptığı araştırmayla, Özel Amaçlı İngilizce dersi alan mühendislik ve mimarlık fakültesi ile İİBF öğrencilerinin, yabancı dilde okuma ile ilgili tutumlarını ve tutumlarında etkili faktörleri belirlemiştir. Araştırma neticesine göre, Özel Amaçlı İngilizce öğrencilerinin İngilizce okuma konusunda olumlu tutum ve motivasyona sahip olduğunu ve "İngilizce okumayı, dil becerilerini geliştirmek için bir araç" olarak gördüklerini ifade etmişlerdir.

Akın (2021)'in yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A22 olarak kodlanmıştır. Akın, Özel Amaçlı İngilizce derslerini, pandemi dolayısıyla çevrimiçi ortamda eş zamanlı ve eş zamansız olarak sunmuş öğretim elemanlarının deneyimlerini ortaya koymayı, araştırmayı ve çevrimiçi eğitim süreçlerine yapılabilecek düzenlemeleri ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda, özel amaçlı İngilizceyi çevrimiçi sunmanın güç bir süreç olduğuna ulaşılmıştır. Eş zamanlı öğretim, etkileşime müsaade etmesi sebebiyle tercih edilmiştir. Eş zamansız öğretim ise etkileşimin yokluğu sebebiyle sorunlar oluşturduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Sündüz Erk (2021)'in yapmış olduğu lisansüstü tez araştırması A23 olarak kodlanmıştır. Sündüz Erk (2021), bu araştırma ile turizm ve otel işletmeciliği öğrencilerinin İngilizce dil ihtiyaçlarını ve problemlerini belirlemeyi hedeflemiştir. Araştırma sonucunda, mesleki İngilizce için Özel Amaçlı İngilizcenin önemi vurgulanmıştır. Sonuçlar, öğrencilerin dört dil becerisine eşit derecede önem verdiğini ortaya koymuştur. Buna rağmen sözlü iletişim becerileri, bilinmeyen kelimeler ve dil bilgisindeki yetersizlik, aynı sınıftaki öğrencilerin İngilizce dil yeterliliklerindeki farklılıkları çalışmada belirtilen problemlerini oluşturmaktadır. Öğrenciler birinci sınıfta verilen dinleme, tercüme ve konuşma tekniklerinden memnun olduklarını, dilbilgisi ve yazma tekniklerinden daha az memnun kaldıklarını belirtmiştir.

Sonuç olarak, yapılan lisansüstü tez araştırmalarında mesleki İngilizce kapsamına giren ve araştırmacılar tarafından araştırılması planlanan ve araştırılan durumlar yansıtılmıştır. Ortaöğretim ve yükseköğretim kademeleri ile ilgili mesleklere bağlı iş sahaları üzerinden bu çalışmalar yürütülmüştür. Alan uzmanının, öğrenenin, ilgili meslek alanının işverenlerinin mesleki İngilizce ve mesleki İngilizce öğretimi konusundaki ilgi, tutum, beklenti, ihtiyaçların incelenip ortaya konabileceği araştırmalar yapılmıştır. Ortaöğretim ve yükseköğretimde mesleki İngilizce derslerine yönelik hazırlanan öğretim programları ve ders izlencelerine yönelik araştırmalar yapılmıştır ve literatüre katkıda bulunmak amaçlanmıştır. Mesleki İngilizce öğretiminin gerçekleştirilmesini kapsayan öğretim sürecinin verimli geçmesi için uygun görülen öğretim stratejisi, yöntemi ve tekniği üzerine incelemeler yapılarak mesleki İngilizce öğretiminde kullanılan öğretim stratejisi, yöntemi ve tekniğin durumunu gözler önüne seren araştırmalar yürütülmüştür. Buna rağmen son üç yılda araştırmacılar, mesleki İngilizce öğretimini ölçme ve değerlendirme, hizmet içi eğitim ile öğretim sürecinde karşılaşılan sorunlara yönelik lisansüstü tez araştırması yürütmemiştir.

5. SONUÇ VE TARTIŞMA

Mesleki İngilizce öğretimi ile ilgili Türkiye'de son üç yılda yapılan tez araştırmaları ile ilgili bilgilere ulaşılmıştır. Konu bağlamında 2019-2021 yılları arasında 23 tez çalışması yürütülmüştür. 2019 yılında 8 tez araştırması, 2020 yılında 11 tez araştırması ve 2021 yılında 4 lisansüstü tez araştırması yapıldığı bilgisine ulaşılmıştır. Konu kapsamında yapılan tez çalışmalarında sayı bakımından son üç yılda dalgalanmalar yaşandığı görülmektedir. Durumun bu şekilde olması, mesleki İngilizce öğretimi ile ilgili güncel ve bütünsel bir durum analizi yaparken doğru ve geçerli bir sonuca ulaşmayı zorlaştırabilmektedir. Bununla birlikte Türkiye'de var olan üniversite ve ilgili enstitü sayısı düşünüldüğünde son üç yılda mesleki İngilizce öğretimi çerçevesinde yürütülen 23 tez araştırmasının mesleki İngilizce öğretiminin güncel durumunu tam anlamıyla yansıttığını belirtmek mümkün olmamaktadır. Bu yüzden yükseköğretim kurumlarının, mesleki İngilizce öğretiminin farklı açılardan durumunu ortaya koyan nicelik ve nitelik bakımından sayıca fazla lisansüstü tez çalışması ortaya koyması gerekmektedir. Bununla birlikte doküman incelemesi sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda yapılan tez çalışmalarının yüksek lisans ve doktora programı çerçevesinde yürütüldüğü görülmektedir. Bu açıdan incelendiğinde, tez çalışmalarından 21 tez çalışması yüksek lisans programı düzeyinde ve 2 tez çalışmasının doktora düzeyinde yürütüldüğü saptanmıştır. Yüksek lisans tezlerinin doktora tez çalışmalarından sayıca daha fazla olduğu görülmektedir. Her iki program düzeyinde çalışılan tez çalışmaları az olmasına rağmen doktora programı düzeyinde çalışılan tez çalışmalarına daha fazla ağırlık verilmesi gerekmektedir. Bu noktada doktora tezlerine danışmanlık yapanlar,

araştırmacıları konu bağlamında çalışma yapmaya teşvik ederek doktora düzeyi tez çalışmalarının artmasına yardımcı olabilecekleri düşünülmektedir.

Alan uzmanı temelli yürütülen 6 tez çalışması bulunmaktadır. Öğretim programlarının alan uzmanlarına bağlı olduğu düşüncesinden yola çıkarak Demirdöken (2019), alandaki profesyonellerin öğrenenlere yardımcı olabilecek etkili ders planları hazırlayabilme olanağını ortaya koymak için lisansüstü tez araştırmasını yürütmüştür. İltter (2020), ters yüz öğrenme ortamı çerçevesinde bir izleni tasarlamak için alan uzmanlarıyla iş birliği yaparak lisansüstü tez araştırmasını yürütmüştür. Koçdeveci (2020) tarafından yapılan araştırmanın amacı alan uzmanlarının mesleki İngilizce öğretimi ile ilgili görüşlerini ortaya koymaktır. Bu noktada, sağlanan öğretimin ilgili paydaşlarının öğretime yön vermesi yönünde olumlu bir adım olmaktadır. Aslandemir (2020), öğretim sürecinin iki paydaşını temel alarak teknolojinin öğretim sürecindeki etkisini ortaya koymaktadır. Bu noktada öğrenenlerin alan uzmanlarından beklentilerini görmek mümkün olmaktadır. Duran Güler (2021), meslek lisesi üzerinde araştırmasını yaparak alan uzmanlarının derslere, öğrenen ihtiyaçlarına yönelik görüşlerini ortaya koymaktadır. Yaşanılan çağın koşullarını öğretim sürecinden ayrı düşünmek mümkün olmamaktadır. Bu durumun bilinciyle Akın (2021), Özel Amaçlı İngilizce derslerini, pandemi dolayısıyla çevrimiçi ortamda eş zamanlı ve eş zamansız olarak sunmuş öğretim elemanlarının deneyimlerini araştırarak çevrimiçi eğitim süreçleri üzerine yapılabilecek düzenlemeleri ortaya koymayı amaçlayan araştırmasını gerçekleştirmiştir. Alan uzmanı temel alınarak yapılan çalışmaların öğretimin diğer paydaşları üzerinde etkisi olacağından yapılan lisansüstü tezlerin sağlayacağı faydalar yadsınmaz ancak bu konuda yapılan lisansüstü tez araştırmalarının artması gerektiğini belirtmekte fayda vardır.

Öğrenenler, öğretimin paydaşlarındandır. Bu noktada, öğrenen temelli yürütülen 11 tez çalışması bulunduğunu ifade etmek mümkün olmaktadır. Öğrenen temelli yapılan çalışmalar öğrenenlerin ihtiyaçlarını belirlemek (Demirdöken, 2019; Şahin Hocaoğlu, 2020; Sündüz Erk, 2021), süreçte öğrenenlerin karşılaştığı sorunları belirlemek (Özbaşıoğlu, 2019; Şahin Hocaoğlu, 2020), öğrenenlerin sürece öğretim yönelik görüşlerini ortaya koymak (Türkmen, 2020; Şahin Hocaoğlu, 2020; Duran Güler, 2021) üzerine temellendirilmiştir. Bununla birlikte öğretim sürecini gerçekleştirmek için seçilen öğretim yöntem ve tekniğin bireyin öğrenme sürecinde öğrenenler üzerindeki etkisini (Arslan, 2020; İltter, 2020) ve bireyin duruma yönelik geliştirdiği tutumu (Akın, 2020; Koçdeveci, 2020; Savaş Oğuz, 2021) ortaya koyan araştırmaların var olduğunu söylemek mümkündür. Öğretimin merkezinde öğrenenin olması paydaşlar arasında öğrenen üzerinde de araştırma yapılmasını doğal kılmaktadır. Son üç yılda öğrenen üzerinde yapılan lisansüstü tez araştırmaları, alan uzmanları üzerinde yapılan lisansüstü tez araştırmalarından sayıca fazladır. Buna rağmen öğrenen üzerinde yapılan lisansüstü tez araştırmalarının durumu bütünüyle yansıtmayacağı nitelikte olduğunu belirtmek mümkün değildir. İlgili alan öğretiminde öğrenen üzerine farklı açılardan yapılan araştırmaların artırılması gerekmektedir.

Öğretim strateji, yöntem ve teknik açısından temellendirilen 10 tez çalışması bulunmaktadır. Abasioğlu Ünalır (2019) tarafından yapılan çalışmada, öğretim tekniği üzerine odaklanırken, Yıldız (2020) öğretim yöntemi bağlamında kelime öğretimine odaklanmaktadır. Bununla beraber mobil-teknoloji-İnternet tabanlı dil öğrenme yöntemi temelli (Harbelioğlu, 2020; Arslan, 2020; Aslandemir, 2020), öğretim yöntemi temelli (Akın, 2020), ters yüz öğrenme yöntemi temelli (İltter, 2020) ve öğretim stratejisi yöntemi temelli (Koçdeveci, 2020) çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Yapılan çalışmaların öğretimi, öğretim sürecini, öğretim strateji yöntem ve tekniği içerdiğini belirtmek mümkün olmaktadır. Buna rağmen yapılan çalışmaların, ilgili alanın öğretim strateji yöntem ve tekniğin tamamını yansıtmayacak şekilde olduğunu belirtmek pek mümkün olmamaktadır. Öğretim strateji, yöntem ve tekniklerin bu çalışmalarla sınırlı kalması yapılan lisansüstü tez araştırmalarının mesleki İngilizce öğretimine dahil olan öğretim stratejisi yöntemi ve tekniğin tamamını kapsayan lisansüstü tez araştırmalarının güncel durumunu ortaya koymada yeterli olup olamayacağı tartışma konusu olabilmektedir. Bu noktada mesleki İngilizce öğretimini, öğretim strateji-yöntem-tekniğin dahilinde yer alan araştırmaların ilgili alanı bir bütün halinde yansıtmayacak şekilde, araştırmacılar tarafından kapsamlı olarak çalışılması gerekmektedir.

Çalışmalarının temellendirildikleri bir diğer nokta öğretim programları olmuştur. Bu noktada 9 lisansüstü tez çalışması yürütüldüğü bilgisine ulaşılmıştır. Öğretim programlarını değerlendirme (Taş, 2019; Sandal, 2019; Türkmen, 2020), programların veya ders izlencelerinin eksikliklerini belirleme (Turan, 2019) üzerine lisansüstü tez çalışmaları yürütülmüştür. Programların öğrenenlerin ihtiyaçlarını ne ölçüde karşıladığını ortaya koyma (Şahin Hocoğlu, 2020), eğitimin kalitesini artırmak için yapılması gerekenleri belirleme (Saray, 2020; Banlı, 2020), yeni öğrenme yöntemleri temel alınarak ders izlencesi oluşturma (İlter, 2020), öğrenenler ve alan uzmanlarının programla ilgili görüşlerini ortaya koymak için de araştırma yürütüldüğünü görmek mümkün olmaktadır. Hazırlanan öğretim programlarının öğretim sürecine olan etkisi önemli olmaktadır. Programların esnek oluşu ve kurumdan kuruma değişiyor olması programlar üzerine yapılan araştırmaların atırılması gerektiği sonucunu ortaya koymaktadır. Böylece mesleki İngilizce öğretimi için hazırlanan İngilizce öğretim programlarının güncel durumun anlaşılmasına ve duruma uygun şekillendirilmelerine imkân vereceğini belirtmek mümkün olmaktadır.

6. ÖNERİLER

Son üç yılda, mesleki İngilizce öğretimi dahilinde ölçme ve değerlendirme, hizmet içi eğitim ve öğretim sürecinde karşılaşılan problemler üzerine yapılan lisansüstü tez araştırmaları bulunmamaktadır. Son üç yılda ilgili öğretimi kapsayan bu araştırmaların eksik olması mesleki İngilizce öğretiminin bir bütün halinde yansıtılmasına olanak vermemektedir. Bu açıdan bakıldığında mesleki İngilizce öğretiminde, üzerine araştırma yapılmayan konular üzerinde lisansüstü tez araştırmalarına ağırlık verilmesi gerekmektedir. Bu durum özellikle ölçme ve değerlendirme, hizmet içi eğitim ve öğretim sürecinde karşılaşılan problemler için belirtilmiş olsa da araştırmada değinilen diğer boyutlara eşit derecede ağırlık verilerek çalışılması mesleki İngilizce öğretiminin güncel durumunun daha bütünsel anlaşılmasına yardımcı olacağını belirtmek mümkündür.

Son üç yılda yürütülen akademik tez çalışmaları mesleki İngilizce öğretimi ile ilgili son zamanlarda ele alındığı ve üzerine düşüldüğü konu ile ilgili fikir vermektedir. Mesleki İngilizce öğretimi çerçevesinde yapılan her türlü araştırma öğretime katkı sağlamaktadır. Öğretim, eğitimde önemli bir işleve sahip olduğu için alan yazında yapılan araştırmaların her biri önemli olmaktadır. Böylece var olan problemleri görme, problemlere çözüm bulma girişimlerinde bulunma ve yapılan öğretimi ileriye taşımak mümkün görünmektedir. Bu durum ayrıca toplumu da küresel bağlamda ileriye götürecek bir etmen olmaktadır. Bu noktada, diğer toplumlarla iletişim ve etkileşim halinde kalınmasında öğretim rehber olduğu için sürecin daha sağlıklı ilerlemesine katkı sağlayacağını söylemek mümkün olmaktadır. Durum her ne kadar bu şekilde olsa da Türkiye’de mesleki İngilizce öğretiminin öneminin tam olarak anlaşılıp anlaşılmadığını yapılan bu araştırmada incelemek mümkün olmaktadır. Türkiye’de mesleki İngilizce öğretimi üzerine yapılan lisansüstü tez araştırmalarının güncel analizini ortaya koyan bu araştırma ile Türkiye’nin mesleki İngilizce öğretimi konusundaki öğretimin farkındalığını ve kalitesini ortaya koymaktadır. Kısacası, bu araştırma ile mesleki İngilizce öğretime odaklanılan lisansüstü tez araştırmaları sayesinde toplumumuzun küresel bağlamda yerini görüp, ifade edip ve küresel ihtiyaçlarını karşılama konusunda yeterli olup olmadığı ile ilgili çıkarımda bulunup konu bağlamındaki yeterlilik ile ilgili değerlendirmeye varması mümkün olmaktadır. Bununla birlikte konu bağlamındaki girişim ve ilerlemenin meydana gelmesine yardımcı olacağını ifade etmek mümkün olmaktadır. Araştırmanın ulaştığı sonuçlar bağlamında mesleki İngilizce konulu lisans üstü tezlerin sayısının yeterli olmadığı görülmektedir. Sosyal, fen ve sağlık hizmetleri ile sanayi kollarının birçoğunda istihdam edilecek bireylerin yeterli dil becerilerinin içerisinde mesleki İngilizcenin gereken standartlara ulaşmasında yapılacak yeni çalışmalar fayda sağlayabilir. Öğrenme-öğretme süreçleri, öğretmen eğitimi, mesleki dil becerileri programları tasarımı ve hizmet kollarıyla ortak yapılabilecek çalışmalar bu konuda paydaşların gereksinimlerini karşılayabilir.

KAYNAKÇA

- Al-Kadi, A. (2018). Towards humanizing ELT: Revisiting the need for English in the medical context in Yemen. *Language Teaching and Educational Research*, 1(2), 121-138.
- Altalib, A. (2019). L2 motivation in ESP and EGP courses: An investigation of L2 motivational selves among learners of English in Saudi Arabia. *Australian Journal of Applied Linguistics*, 2(1), 1-16.
- Akın, A. (2021). *The Perceptions and experiences of instructors regarding teaching ESP synchronously and asynchronously following Covid-19 Outbreak via emergency remote teaching* (Master's Thesis). Bahçeşehir University Master's Program in English Language Teaching.
- Akın, A. (2020). *Students' Attitudes Towards and Beliefs About Task Based Language Teaching and Its Effect on Language* (Master's Thesis). Ufuk University, Graduate School of Social Sciences Department of English Language Teaching.
- Akman, V. (2007). *Mesleki İngilizce kılavuzu*. Yakamoz Yayıncılık.
- Arslan, M. S. (2020). *The Effects of Using Quizlet on Vocabulary Enhancement of Tertiary Level ESP Learners* (Master's Thesis). Çağ University Institute of Social Sciences Department of English Language Education.
- Aslandemir, M. (2020). *The use of WEB 2.0 tools for ESP vocabulary teaching and their effectiveness on generation Z* (Master's Thesis).
- Avcı, N. ve Engin-Demir, C. (2021). Promoting the vocational English language competences of students in an English student for specific purposes context: A needs of assessment. *Psycho-Educational Research Reviews*, 10(3), 125-139.
- Banlı, S. (2020). *A corpus-based study on the English used in automotive engineering: Implications for teaching English for specific purposes* (Doctoral Thesis). Çukurova University.
- Belachew, M. (2020). *A needs analysis of ESP in textile engineering profession in Ethiopian context*. PASA, 59 (2020), 181-203.
- Bhattacharjee, A. (2012). *Social sciences research: principles, methods, and practices*. University of South Florida Scholar Commons: Tampa Library Open Access Collections.
- Bolat, Y. (2016). Türkiye'de 2005-2015 yılları arasında mesleki ve teknik eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (8), 151-167.
- Bolat, Y. (2017). *Türkiye'de mesleki ve teknik eğitimin mevcut durumu ve farklı ülkelerle karşılaştırılması*. Pegem Akademi.
- Clarke, J. (2011). *What is a systematic Review?* Evidence-Based Nursing, 64-65.
- Demirdöken, G. (2019). *Ready for Take Off: An Aviation English Needs Analysis Study in Turkey* (Master's Thesis). Bahçeşehir University Master's Program in English Language Education.
- Duran Güler, G. (2021). *A needs analysis study in ESP context: Addressing perceived opinions of teachers and learners in vocational secondary education* (Master's Thesis). Çanakkale Onsekiz Mart University.
- European Students Associations (ESU), (2018). *2018 Introduction to ESU's Policies in Higher Education (Amended)*. Brussel, Belgium.
- Giddens, A. (1990). *The Consequences of Modernity*. Stanford: Stanford University Press.
- Harbelioğlu, U. (2020). *University students' perceptions of mobile assisted language learning* (Master's Thesis). Çağ University Institute of Social Sciences Department of English Language Education.
- İlter, O. (2020). *A flipped learning syllabus for teaching English for specific purposes: An action research study* (Doctoral Thesis). Atatürk University Department of English Language Education.
- Kakoulli Constantinou, E. ve Papadima-Sophocleous, S. (2021). *Professional development in English for specific purposes: designing the curriculum of an online ESP teacher education course*. In S. Papadima-Sophocleous, E. Kakoulli Constantinou & C. N. Giannikas (Eds), Tertiary education language learning: a collection of research, 89-109. Research-publishing.net. <https://doi.org/10.14705/rpnet.2021.51.1256>
- Katıtaş, S. ve Coşkun, B. (2020). What is meant by inclusive education? Perceptions of Turkish teachers towards inclusive education. *World Journal of Education*, 10(5), 18-28.
- Koçdeveci, H. K. (2020). *An exploration of the relationship between learner autonomy and language learning strategies among English for specific purposes (ESP) students* (Master's Thesis). Bahçeşehir University Master's Program in English Language Education.
- Köroğlu, M. (2005). 2006 yılları arasında dil öğretimi ve teknoloji alanında yayınlanan makalenin incelenmesi. *International Journal of Languages Education and Teaching Journal*, 4(5), 738-749.
- Mohajan, H. K. (2018). Qualitative research methodology in social sciences and related subjects. *Journal of Economic Development, Environment and People*, 7(1), 23-48
- Oxford (2001). *Oxford Advanced Learner's Dictionary*. Oxford University Press, 6th edition.

- Özbaşıoğlu, H. (2019). *A study on foreign language anxiety of English for specific purpose students* (Master's Thesis). Mersin University Department of English Language Education.
- Özer, M. (2019). *Development and application of corpus-based teaching materials for the grammar course in a tertiary level EFL setting in Turkey* (Master's Thesis). Karadeniz Technical University The Institute of Social Sciences Department of Western Languages and Literature Applied Linguistic.
- Özer, M. (2020). *Mesleki eğitimde paradigma değişimi: Türkiye'nin mesleki eğitim ile imtihanı*. Maltepe Üniversitesi Yayınları.
- Paltridge, B. ve Sue Starfield, S.(ed.), (2013). *The handbook of English for Specific Purposes*. John Wiley & Sons, Inc., 1-2.
- Sandal, Ö. B. (2019). *English for specific purposes (ESP) Program Evaluation of an engineering faculty at a private university in turkey* (Master's Thesis). Çukurova University Department of English Language Education.
- Saray, S. (2020). *Denizcilik eğitimi veren ortaöğretim kurumlarında mesleki İngilizce dersinin yeterliliği üzerine inceleme* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Sarifa, N. (2018). Techniques of teaching professional vocabulary with special reference to vocabulary used in media. *International Journal of Linguistics, Literature and Translation*, 1(4), 44-47.
- Sarifa, N. (2020). *Enhancing EFL learners' English proficiency and intelligence by implementing the eclectic method of language teaching*. *Arab World English Journal (AWEJ)* 11(1), 103-113.
- Sarıgöz, O. (2020). *Yaşam boyu öğrenme*. Anı Yayıncılık.
- Savaş Oğuz, S. (2021). *Exploring ESP students' reading motivation* (Master's Thesis). Bahçeşehir University Master's Program in English Language Education.
- Sündüz Erk, M. (2021). *An investigation of English language needs of students at tourism and hotel management program: A mixed method study* (Master's Thesis). Dokuz Eylül University Department of foreign languages education English language teaching M.A. Program.
- Şahin Hocoaoğlu, N. (2020). *Investigating the English for specific purposes needs of political science and international relations students* (Master's Thesis). Çağ University Institute of Social Sciences Department of English Language Education.
- Tandoğan, B. (2019). *Investigating the effectiveness of ARCS based instructional materials enhanced with augmented reality on ESP vocabulary achievement and motivation* (Master's Thesis). Middle East Technical University Master of Science in Computer Education and Instructional Technology Department.
- Taş, E. (2019). *Lisans Düzeyinde Turizm Rehberliği Eğitiminde Mesleki İngilizce Dersine Yönelik Bir Değerlendirme* (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Turan, C. (2019). *A suggested ESP syllabus for foreign trade programme of Ipsala vocational college* (Master's Thesis). Trakya University Institute of Social Sciences Foreign Languages Teaching Department Division of English Language Teaching.
- Turan, S. (ed.). (2020). *Eğitimde araştırma yöntemleri*. Nobel Akademik
- Türkmen, A. (2020). *The possible effect of aviation- integrated language instruction on speaking self-efficacy* (Master's Thesis). Bahçeşehir University.
- Ünalır, E. (2019). *The impact of mind mapping technique on students' academic success and motivation in learning vocational English* (Master's Thesis). Atatürk University.
- Xuemi, L. Ve Wenzhong, Z. (2019). An Empirical study on postgraduate education of business English in China. *Higher Education Studies*, 9(4).1-11.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2020). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Yıldız, Ş. (2020). *The Effects of teaching vocabulary related to architecture through word roots strategy at higher educational level* (Master's Thesis). Çukurova University Institute of Social Sciences English Language Teaching Department
- Zoghiami, N. (2020). *Needs analysis for the design of a professional English curriculum: insights from a French lifelong learning context*. In B. Dupuy and M. Grosbois (Eds), *Language learning and professionalization in higher education: pathways to preparing learners and teachers in/for the 21st century* (pp. 37-70). Research-publishing.net. <https://doi.org/10.14705/rpnet.2020.44.110>